

Verhalen, liedjes, puzzels, spreekwoorden en kwartspel over fruit

In de maand september wordt in België en Nederland veel fruit geoogst. Dat vind ik een mooie aanleiding voor een werkboek over fruit en vruchten: lekkere en gezonde voedingsmiddelen waar kinderen, als het goed is, elke dag mee te maken hebben. Fruit en vruchten worden in het taalgebruik vaak gebruikt als metafoor. Dat komt tot uiting in bijvoorbeeld spreekwoorden en gezegden, maar ook in de creatiespiraal, waarin in dit werkboek ook aandacht wordt besteed.

Bij fruit is er altijd sprake van een eetbare vrucht, maar als er eetbare vruchten zijn, kan er ook sprake zijn van groenten. Vruchten als tomaten, komkommers, courgettes en peulvruchten worden ingedeeld bij de groenten. Eetbare vruchten die aan een kruid-achtige plant groeien zijn groente en eetbare vruchten die aan een hout-achtige plant groeien zijn fruit. De aardbei groeit aan een kruid-achtige plant, maar wordt vanwege haar zoete smaak wel tot het fruit gerekend. Fruit is de verzamelnaam voor suikerhoudende eetbare vruchten.

In deze nazomer/herfst kunnen leerkrachten uit het basisonderwijs in hun klas ook werken met twee andere werkboeken die ik heb samengesteld:

Werkboek herfst:

[Klik hier om dit werkboek te downloaden](#)

Werkboek kinderboekenweek 2012:

[Klik hier om dit werkboek te downloaden](#)

Het ontmoeten van andere culturen in en door verhalen staat centraal tijdens de volgende kinderboekenweek in Nederland (3 t/m 14 oktober 2012) onder het motto *Hallo wereld!* Evenals in de afgelopen zeven jaar heb ik ook dit jaar een nieuwe jeugdshow ontwikkeld die aansluit op het thema van de kinderboekenweek.

Mijn achtste kinderboekenweek-voorstelling heeft de titel *Hallo wereld in 80 dagen*. In educatieve thematische goochelshow van 45 minuten voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar speel ik de rol van Phileas Fogg, de hoofdpersoon uit het beroemde boek van Jules Verne. Op de volgende twee pagina's van dit document kunt u er meer over lezen. De kinderboekenweek zelf is bijna volgeboekt, maar in de weken voor en na de kinderboekenweek heb ik nog mogelijkheden om 'Hallo wereld in 80 dagen' of andere voorstellingen op uw school te spelen.

Aarnoud Agricola

HALLO WERELD IN 80 DAGEN

**De achtste kinderboekenweekshow
van goochelaar Aarnoud Agricola**

www.goochelaar.biz

Schoolvoorstelling ‘Hallo wereld in 80 dagen’ voor kinderboekenweek 2012 over het ontmoeten van andere culturen

Schoolgoochelaar Aarnoud Agricola speelt in zijn achtste kinderboekenweekshow de rol van Phileas Fogg. Dat is de de hoofdpersoon uit het beroemde boek van Jules Verne met de titel: De reis om de wereld in 80 dagen. Deze schoolvoorstelling is een thematische goochelshow van 45 minuten voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar.

Mijnheer Fogg vertelt zijn jonge publiek enthousiast over zijn legendarische reis om de wereld in 80 dagen in het jaar 1872. Bij de bespreking van elk van de negen landen waar deze rijke Engelsman is geweest vertoont hij een verrassende passende goocheltruc. Zo krijgen de kinderen op speelse wijze een indruk van andere culturen. Ook ontdekken ze dat er in de afgelopen 140 jaar veel is veranderd.

Aan het einde van de kinderboekenweekshow hebben de kinderen het nodige geleerd: over vier manieren om naar de wereld te kijken, over verschillende culturen en over rijdieren. Ze blijven wel zitten met vragen:

- Hoe kan de Eiffeltoren zo groeien?
- Waar komt die stoomlocomotief met rijtuigen ineens vandaan?
- Hoe weet mijnheer Fogg welke hoofddekens de kinderen op het podium hebben gekozen?
- Wat is het geheim van het mysterie van het goudblok?
- Waar is de verdwenen Indische olifant gebleven?
- Hoe werd de huisknecht van Phileas bevrijd uit de touwen van de indianen?
- Hoe kan de kleine Japanse zijderups Suki Yaki zoveel zijde maken?

‘Hallo wereld in 80 dagen’ is al geboekt op de volgende data:

- donderdag 6 september 2012, ochtend, Prinses Julianaschool, Gouda
- maandag 10 september, middag, OBS De Wynbrekker, Oosterzee
- maandag 17 september, ochtend, CBS Kleine Veer, Dalfsen
- donderdag 27 september 2012, ochtend, J.F. Kennedyschool, 's-Gravezande
- zaterdag 29 september 2012, ochtend, Stichting De Verbeelding, Pijnacker
- dinsdag 2 oktober 2012, ochtend, Oranje Nassauschool, Amsterdam
- dinsdag 2 oktober 2012, middag en avond, RKBS De Kinderhof, Amersfoort
- woensdag 3 oktober, ochtend, basisschool De Regenboog, Utrecht
- woensdag 3 oktober 2012, middag, Openbare Bibliotheek Rotterdam, vestiging Ommoord
- donderdag 4 oktober 2012, hele dag, optreden op een klantendag in Apeldoorn
- vrijdag 5 oktober 2012, ochtend, Basisschool Het Octaaf, Nijmegen
- vrijdag 5 oktober 2012, middag, Basisschool Het Octaaf, Nijmegen
- zaterdag 6 oktober 2012, ochtend, Bibliotheek Bollenstreek, vestiging Sassenheim
- zaterdag 6 oktober 2012, middag, Bibliotheek Bollenstreek, vestiging Voorhout
- zondag 7 oktober 2012, middag, Bibliotheek Bollenstreek, vestiging Lisse
- maandag 8 oktober 2012, ochtend, Ericaschool, Otterlo
- woensdag 10 oktober 2012, ochtend, Basisschool Octopus, Boekel
- donderdag 11 oktober 2012, ochtend, Basisschool De Hoeven, Beuningen
- donderdag 11 oktober 2012, avond, Basisschool Villa 60, Eefde
- vrijdag 12 oktober 2012, ochtend, Basisschool 't Bijenveld, Leuth
- zaterdag 13 oktober 2012, ochtend, Bibliotheek Bollenstreek, Noordwijkerhout
- zaterdag 13 oktober 2012, middag, Bibliotheek Bollenstreek, Noordwijk

[KLIK HIER VOOR VEELGESTELDE VRAGEN EN TARIEVEN](#)

Schoolbreed project over andere culturen aan de hand van het verhaal van het meesterwerk van Jules Verne

Het verhaal uit het beroemde boek 'De reis om de wereld in 80 dagen' van Jules Verne is een zeer geschikte kapstok voor een schoolbreed project over het ontmoeten van andere culturen. De populaire kinderboekenschrijver Geronimo Stilton heeft dit meesterwerk van Jules Verne toegankelijk gemaakt voor kinderen. Dit kinderboek kan worden voorgelezen aan kinderen vanaf ongeveer 7 jaar. Kinderen vanaf ongeveer 9 jaar kunnen het boek zelf lezen. De tekst is verrassend vormgegeven en de illustraties zijn aantrekkelijk.

Dit werkboek met lesideën voor de kinderboekenweek 2012 is gebaseerd op het genoemde boek van Geronimo Stilton. Dit boek is gekozen om de volgende 7 redenen:

- *Het gaat om een spannend verhaal.*
- *Het boek is een wereldberoemde klassieker waarvan het goed is dat de kinderen daarover iets leren.*
- *Tijdens een project kunnen niet alle culturen worden behandeld. Aan de hand van het verhaal kan in de klas aandacht worden besteed aan negen invloedrijke landen.*
- *Allerlei schoolvakken kunnen in het project op een leuke manier aan bod komen: taal, rekenen, wetenschap, techniek en wereldoriëntatie.*
- *Het verhaal speelt in het jaar 1872. Dit is een mooie aanleiding om met de kinderen te onderzoeken wat er in de afgelopen 140 jaar allemaal is veranderd. Oktober 2012 is de maand van de geschiedenis. Hoe kunnen we vandaag de dag zo snel mogelijk om de aarde reizen?*
- *Het thema biedt talloze mogelijkheden voor leuke activiteiten als knutselwerkjes, spelletjes, liedjes, bouwplaten, puzzels, toneelstukjes, verkleedfeest, enzovoort.*
- *Er zijn diverse lesmaterialen beschikbaar waarmee in de klas kan worden gewerkt, waaronder dit gratis werkboek 'Hallo wereld in 80 dagen'.*

Het grote avontuur begint in Londen. Daar wedt Phileas Fogg, een uiterst kalme en stipte heer, met zijn beste vrienden dat hij in 80 dagen om de wereld kan reizen. Het verhaal speelt in 1872. Toen bestonden er nog geen vliegtuigen en supersnelle treinen! Daarom gelooft niemand dat het hem zal lukken.

Phileas en zijn bediende Passepartout maken een spannende wereldreis. Daarbij maken zij gebruik van onder andere stoomtreinen, stoomboten, zeilboten en een olifant. Op hun reis komen ze door 8 landen: **Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Italië, Egypte, India, China, Japan en de Verenigde Staten.** In al die landen maken ze kennis met uiteenlopende culturen.

Onderweg wordt Phileas Fogg gehinderd door detective Fix, die denkt dat hij een bank heeft beroofd. Ook redt hij samen met Passepartout de beeldschone Indiase prinses Aouda, die meegaat op hun reis. Ze lopen vertragingen op. In de Verenigde Staten wordt het reisgezelschap opgehouden door een grote kudde bizens. Hun trein wordt hun trein overvallen door Indianen. Op de Atlantische Oceaan heeft hun stoomboot geen brandstof meer. Gaat het hen lukken om op tijd terug te zijn in Londen?

[KLIK HIER OM DIT BOEK VAN GERONIMO STILTON TE BESTELLEN](#)

De maand september

De maand september wordt ook wel herfstmaand, vruchtmaand, havermaand en gerstmaand genoemd. Deze negende maand van het jaar in de gregoriaanse kalender heeft altijd 30 dagen. De naam komt van het Latijnse woord *septembris*, wat afkomstig is van het woord *septem* dat zeven betekent. September was de zevende maand van het jaar, omdat het Romeinse kalenderjaar tot 153 voor Christus begon op 1 maart. De [herfst](#) begint in september.

*September is ook herfstmaand,
De zon neigt sneller neer.
De boer al op zijn ladder staand,
Plukt appels, peren en nog veel meer.*

*September schenkt ons 't rijpe fruit
En lokt de paddestoelen uit.
Hij is de herfst ook goed gezind,
Daar vliegt mijn vlieger op de wind.*

- Als de eikels vallen voor [Sint-Michaël](#) (29 september), dan snijdt de winter door lijf en ziel.
- Als in september de donder knalt, met [Kerstmis](#) de [sneeuw](#) in hopen valt.
- September-regen, komt zaad en wijnstok wel gelegen.
- Sint-Michaël blaast het licht uit, [Maria Boodschap](#) (25 maart) steekt het aan
- Trekt voor Sint Michaël de vogel niet, geen [winter](#) is nog in 't verschiet.
- Valt begin september de regen in plassen, het volgend jaar zal 't graan goed wassen.

De maand oktober

De maand oktober wordt ook wel wijnmaand of rozenkransmaand genoemd. Deze tiende maand van het jaar in de gregoriaanse kalender heeft altijd 31 dagen. De naam komt van het Latijnse woord *octo*, dat acht (8) betekent. Oktober was de zevende maand van het jaar, omdat het Romeinse kalenderjaar tot 153 voor Christus begon op 1 maart.

*Wijnmaand heet de maand oktober.
Zonlicht gloeit in druif en was.
's Avonds schenkt een deftige ober,
Sprank'lend gouden wijn in 't glas.*

*Oktober gaat door 't diepe bos
En maakt de kleurige blaadjes los.
Hij rukt en trekt in wilde vaart,
Met stormen sterk door veld en gaard.*

- Blinkt oktober in zonnegoud, de winter volgt dan snel en koud.
- Brengt oktober veel vorst en wind, zo zijn januari en februari zeer mild.
- In oktober maakt niet alleen de liefde plaats voor het hart, maar het hart ook voor jou.
- Is oktober warm en fijn, het zal een scherpe winter zijn; maar is hij nat en koel, 't is van een zachte winter 't voorgevoel.
- Warme oktober dagen, februari vlagen.

Moppen over fruit en groente

Ober: 'En hoe bevalt de rijnwijn u meneer?'

Meneer: 'Volgens mij zit er meer Rijn in dan wijn.'

Meester: 'Als je een appel in vieren deelt, en dan nog eens en dan nog eens en dan nog eens, en dan nog eens, wat krijg je dan? Joost: 'Appelmoes meester.'

Joost: 'Het is paars en het heeft twee witte strepen. Ra, ra wat is het?'

Paul: 'Dat weet ik niet'

Joost: "Een tomaat met bretels."

Paul: 'Maar een tomaat is toch rood?'

Joost: 'Ja, maar zijn bretels zitten te strak.'

Joost zit in de trein tegenover een man die naast zich een grote tas met bananen heeft staan. De man neemt steeds een banaan, ontdoet deze van de schil, doet zout op de banaan en gooit de gezouten banaan door het raam naar buiten. Joost vraagt verbaasd: 'Waarom gooit u die bananen weg?' De man antwoordt: 'Ik lust geen bananen met zout.'

Meester: 'Als ik jou en je broertje acht druiven geef, en jullie moeten samen delen, hoeveel krijgt ieder er dan?'

Joost: 'Ik vijf en mijn broertje drie meester.'

Meester: 'Maar kun je dan niet rekenen?'

Joost: 'Ik wel, maar mijn broertje nog niet.'

Moeder: 'Wie heeft er aan de kersen gezeten, ik zie hier overal pitten liggen?'

Joost: 'Ik niet mam, ik heb de pitten doorgeslikt.'

Joost komt bij de groenteboer en vraagt een meter bananen. 'We verkopen bananen alleen maar per kilo, zegt de groenteboer. Joost denkt even na en zegt 'dan wil ik graag een kilometer bananen.'

Twee aardappels komen elkaar tegen. 'Waarom kijkje zo bedrukt', vraagt de eerste. De ander antwoordt: 'Ik heb verdriet, mijn vader zit in de puree.'

Joost: 'Papa , is het waar dat het eten van wortelen goed is voor je ogen?'

Vader: 'Natuurlijk jongen, heb jij wel eens een konijn gezien met een bril op?'

Meester: 'Joost, er zit een banaan in je oor.'

Joost: 'Wat zegt u?'

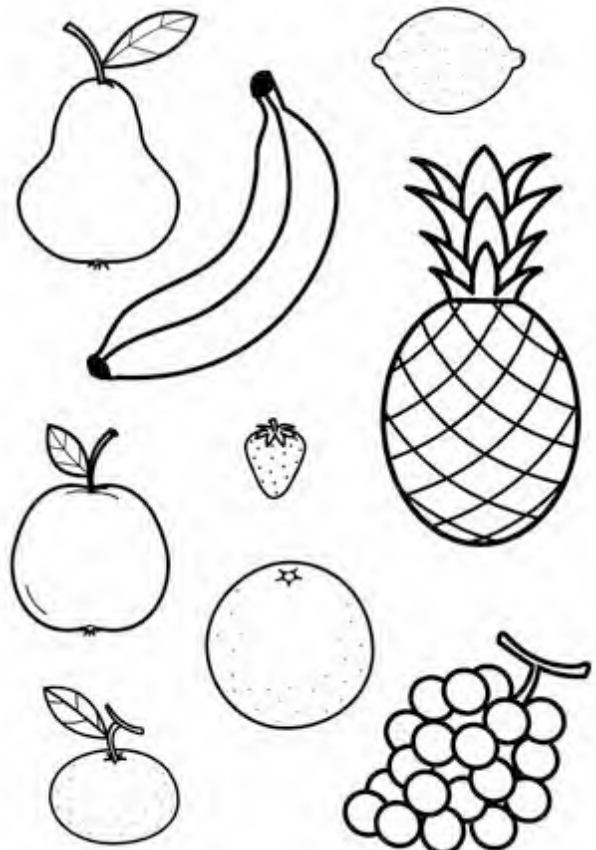
Meester iets harder: 'Er zit een banaan in je oor!'

Joost opnieuw: 'Wat zegt u?'

Meester nu bijna schreeuwend: 'Er zit een banaan in je oor !!!'

Joost: 'Ik kan u niet verstaan, want ik heb een banaan in mijn oor!'

Vader komt thuis met zes grote emmers met koemest voor de tuin. 'Waar is dat voor?' vraagt Bea. 'Voor de aardbeien', antwoordt vader. Bea kijkt hem met een vies gezicht aan en zegt: 'Ik heb ze liever met slagroom.'

zoek de 20 soorten fruit

L K U X E N G R X D V B U S X K R K T F
H I C C N F R A M B O O S R B T P E T Z
U F J O A A R D B E I L D O C B K R F Y
N B A K H T X R L Q X I T Z I A V S M R
X F G R R B A N A A N M F B T W P P Z E
R J J U Q W L G Q E F O O W R Q F U K E
U F R I M D W R T U C E U R O R J Q V B
A F R S X R H A C W W N Z N E B T X G O
D X A B H U T P B W N S O W N J K X K P
P I H E X K D E T J R V A N A N A S D P
B R T S Z R A F U K C Q Y U F V E M P P
T O F I W M F R H Q Z Q H U T X W A A K
B O S B E S Q U W C R Q N T H L K N P O
M G S B Z G H I H D A P P E L T I D A N
K J M B L R H T U P E F F A I X W A J R
V R Y G Y F L M X M A N G O M L I R A E
U P T H C N S I N A A S A P P E L I G S
W E T T H O B O D F U J G C G X Y J X W
E E D H E Q P R U I M A U C F O V N M B
C R F Y E V Y M W N Q C H Z B R A A M I

9. TREINTJE EN SPOORBAAN

Pinda liep op spoorwegbaan
Daar kwam juist een treintje aan
Pinda kon niet weg helaas
Tuuut-tuuut-tuuut pindakaas

Appeltje liep op spoorwegbaan
Daar kwam juist een treintje aan
Appeltje keek niet uit pardoos
Tuuut-tuuut-tuuut appelmoes

Aardbei loopt op de spoorwegbaan
Komt opeens een treintje aan
Conducteur vergeet de rem
Tuuut, tuut, tuut, aarbeienjam

Besje liep op spoorwegbaan
Daar kwam juist een treintje aan
Besje kreeg een reuzeklap
Tuuut-tuuut-tuuut bessensap

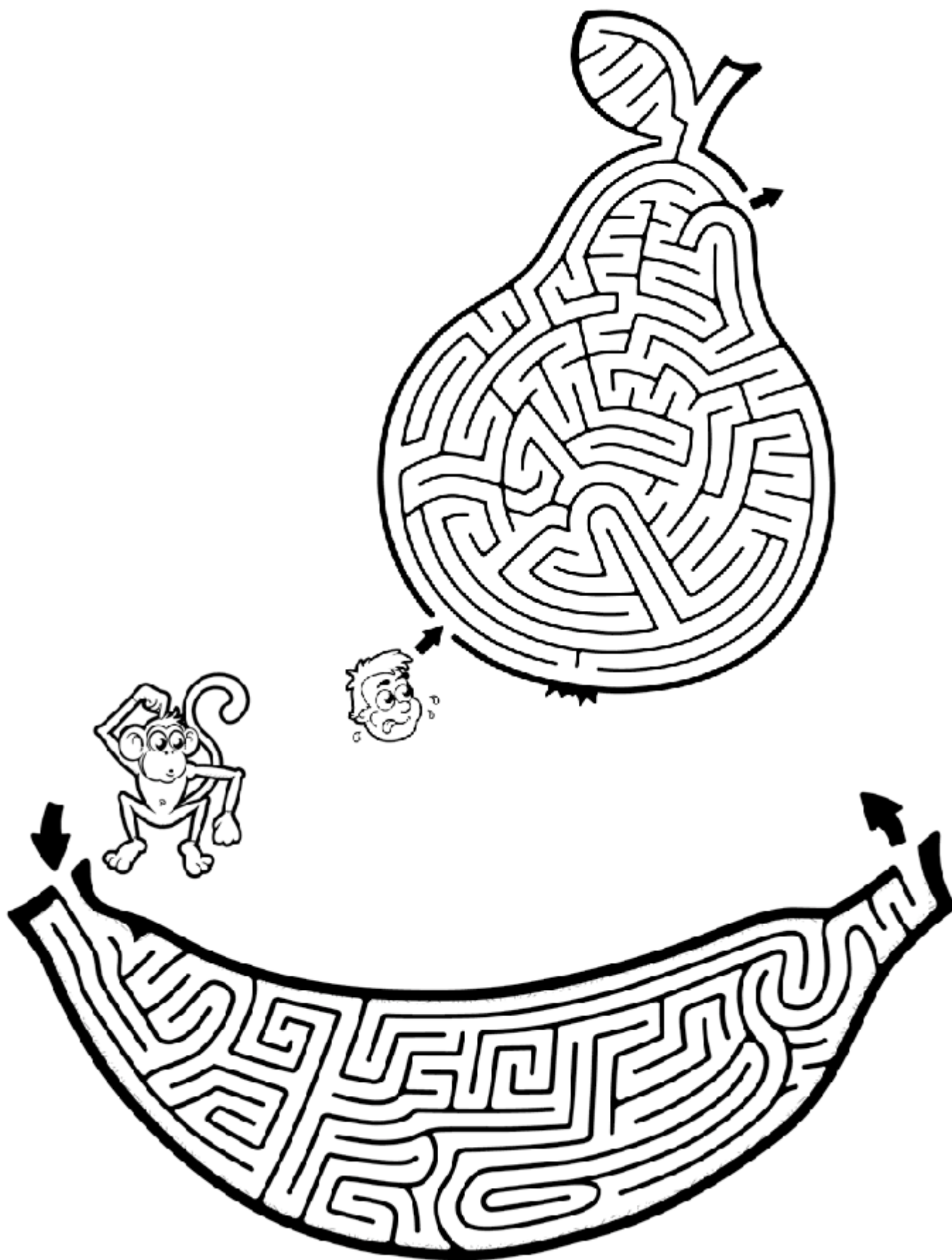

Ertje liep op spoorwegbaan
Daar kwam juist een treintje aan
Ertje rolde van de stoep
Tuuut-tuuut-tuuut erwtensoep

Eitje liep langs spoorwegbaan
Daar kwam juist een treintje aan
Eitje keek niet goed opzij
Tuuut-tuuut-tuuut spiegelei

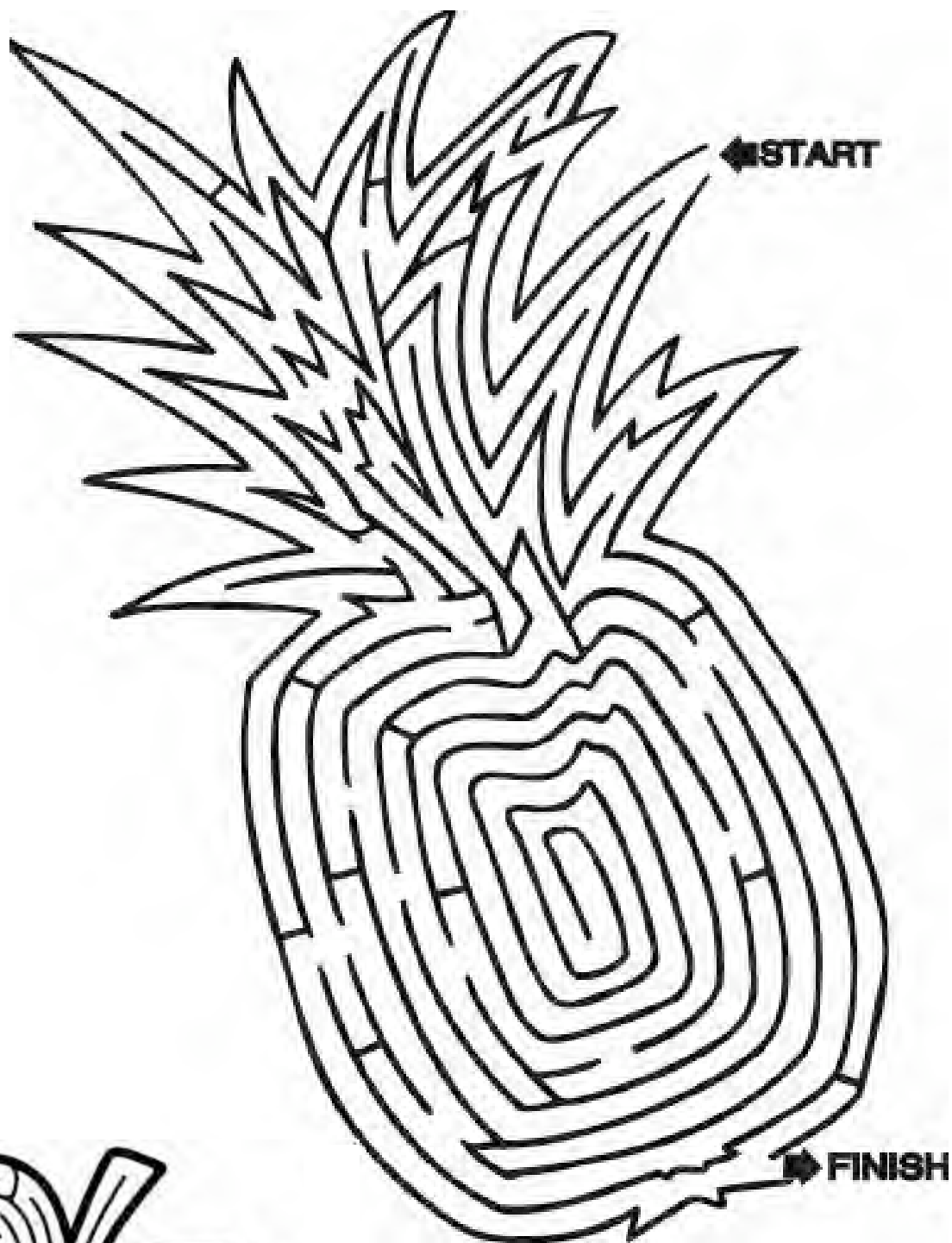

Wat is de betekenis van de onderstaande spreekwoorden en gezegden over fruit?

1. Appelen met peren vergelijken.
2. Dat is de kers op de taart.
3. De appel valt niet ver van de boom.
4. De rijpste pruimen zijn geschud.
5. Door de zure appel heen bijten.
6. Een appeltje voor de dorst.
7. Een appel die bedorven is, schendt al wat in de korven is.
8. Een rijpe peer valt dikwijls in de drek.
9. Een rotte appel in de mand, maakt de hele mand tot schand.
10. Het zijn de slechtste vruchten niet, waaraan de wespen knagen.
11. Iemand een peer stoven.
12. Iemand knollen voor citroenen verkomen.
13. Iets verkopen voor een appel en een ei.
14. Ik heb nog een appeltje met jou te schillen.
15. Met hoge heren is het kwaad kersen eten.
16. Met de gebakken peren zitten.
17. Vijgen na Pasen.
18. Wie appels vaart, die appels eet.
19. Wie bramen vreest, moet uit het bos blijven.

Rebus: Wat zei Joseph Addison over zijn tuin?

l + -oe w + + -mi m + -w

t + -l + n m + -n -b d + -i

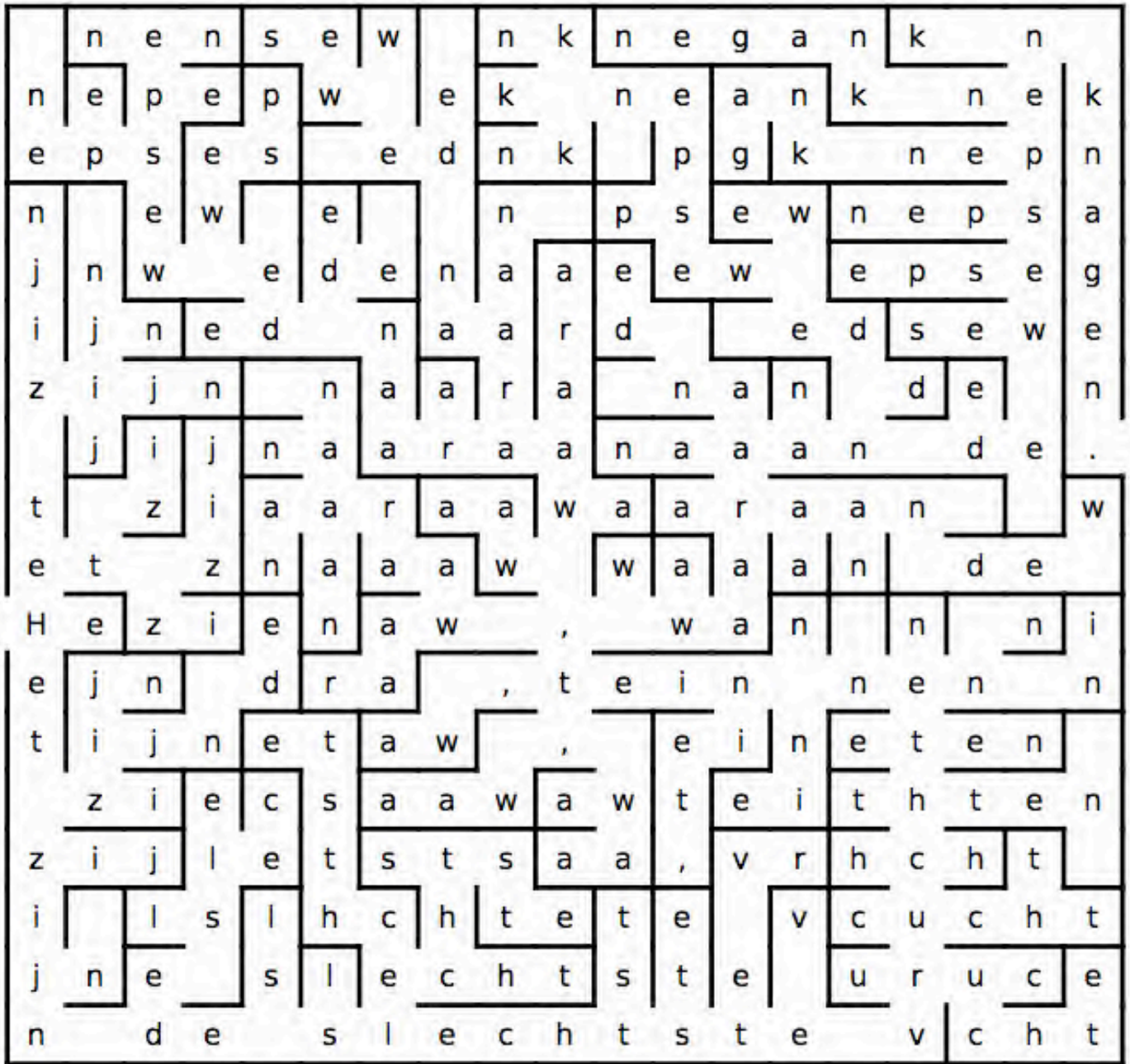
 -s + r + -i + -wo + s d + -m
 -b d + -i +, -i + n

g + -n + f h + -i + n

 -oo + r + -z -iet + -l + t

v +   -is + n -ld + z + -m + g

**Welk spreekwoord zit in dit doolhof verborgen
en wat zou de betekenis daarvan zijn?**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

[KLIC HIER VOOR INFORMATIE OVER DE SCHILDER GIUSEPPE ARCHIMBOLDO](#)

Het leven en de verrassende avonturen van Robinson Crusoë

Daniel Defoe

Meer dan tien maanden geleden leed ik schipbreuk en bereikte als enige overlevende een onbewoond eiland. Met veel moeite heb ik daar een eigen bestaan kunnen opbouwen. Ik bouwde een onderkomen en leefde wat de natuur mij gaf. Alle kans op bevrijding uit deze eenzame situatie leek mij totaal afwezig. Ik was er vast van overtuigd dat nog nooit een menselijk wezen een voet had gezet in dit oord. Daar ik inmiddels mijn woonplaats, naar ik dacht, volkomen had beveiligd, koesterde ik een sterk verlangen om een grondige ontdekkingsreis op het eiland te maken en te zien wat mij dat zou opleveren.

Het was 15 juni 1660 toen ik begon aan een verdere verkenning van het eiland. Nadat ik langs een riviertje ongeveer twee mijl stroomopwaarts was gegaan, bleek het tij niet hoger te komen en was het nog slechts een kleine beek met stromend water, dat heel fris, en goed was. Maar daar dit het droge seizoen was, stond er in sommige stukken maar nauwelijks water, althans niet genoeg om een stroompje te vormen.

Op de oevers van deze beek trof ik vele fraaie savannes of weiden aan - vlak, effen en bedekt met gras. En op de omhoog lopende stukken, tegen de hogere gronden aan, waar het water waarschijnlijk nooit kwam, vond ik een heleboel tabak, groen en uitgroeiend tot een grote en heel krachtige plant. Er groeiden daar nog verscheidene andere planten, die ik niet kende en die misschien wel een heilzame werking hadden waar ik geen weet van had.

Ik zocht naar cassavewortels, waarvan de Indianen in deze warme streken hun brood maakten, maar kon ze niet vinden. Wel zag ik veel suikerriet, maar wild, dat wil zeggen: ongecultiveerd, en daarom niet ideaal. Ook vond ik diverse vruchten: op de grond vooral meloenen, in grote overvloed, en in de bomen druiven. De wingerden waren namelijk langs de bomen omhoog geklommen en de trossen waren precies goed - heel rijp en sappig. Dit was een verrassende ontdekking waar ik heel blij mee was. Ik vond een uitstekende manier om deze druiven te gebruiken, namelijk door ze te drogen in de zon en ze te bewaren als rozijnen, die even lekker waren om te eten als er geen verse druiven meer waren.

Aan het einde van de tocht kwam ik bij een doorgang waar het land naar het westen leek af te dalen. Uit de heuvel naast mij ontsprong een beekje met kristalhelder water dat pal naar het oosten stroomde. Het land zag hier zo fris uit, zo groen, en alles zo bloeiend, dat het wel een door mensen aangelegde tuin leek.

Ik zag een overvloed aan cacaobomen, sinaasappel-, citroen- en muskaatcitroenbomen, maar allemaal wild en nauwelijks vrucht dragend, althans, toen niet. De citroentjes die ik verzamelde, bleken niet alleen aangenaam om te eten, maar ook erg gezond, vooral als ik hun sap met water mengde, wat ook lekker koel en verfrissend was.

Ik vond dat ik inmiddels genoeg verzameld had en besloot een voorraad aan te leggen, zowel van druiven als van grote en kleine citroenen, met het oog op de regentijd die, zoals ik wist, in aantocht was.

Ik verzamelde daartoe een grote berg druiven op één plek en een kleinere berg op een andere plek, en nog ergens ander een hoeveelheid citroenen. Van alles een kleine hoeveelheid meenemend ging

ik op huis aan en besloot terug te komen met een zak of tas of wat ik maar zou kunnen maken om de rest naar huis te brengen.

Na een reis van drie dagen kwam ik thuis (zo moet ik nu mijn tent en mijn grot noemen), maar toen ik daar arriveerde, waren de druiven bedorven. Door de rijpheid van de vrucht en het gewicht van het sap waren ze kapot gegaan en deugden eigenlijk nergens meer voor. Wat de citroenen betreft, die waren nog prima, maar daarvan had ik er maar enkele kunnen meenemen.

De volgende dag ging ik terug, na eerst twee tassen te hebben gemaakt om mijn oogst in te vervoeren. Maar toen ik bij mijn druiven kwam, die zo rijp en mooi waren toen ik ze verzamelde, zag ik tot mijn verbazing dat ze overal in het rond lagen, tot moes vertrappt en in grote hoeveelheden opgegeten en verslonden. Ik concludeerde daaruit dat er wilde dieren in deze omgeving moesten zijn, maar wat voor dieren het waren, dat wist ik niet.

Ik begreep nu wel dat het geen zin had om de druiven eerst te plukken en later met een tas op te halen. Ten eerste zouden ze worden vertrappt en ten tweede zouden ze tijdens het vervoer worden geplet onder hun eigen gewicht. Ik sloeg dus een andere weg in. Ik plukte vele trossen druiven en hing die aan de uitstekende takken van de bomen om ze te laten drogen in de zon. Wat de grote en kleine citroenen betreft, daar nam ik zoveel van mee als ik maar dragen kon.

Toen ik van deze reis over mijn eiland thuiskwam, dacht ik met groot genoegen terug aan de vruchtbaarheid van het dal en de aangename ligging, de beschutting tegen de stormen aan die kant van het water en het bos. En ik kwam tot de slotsom dat mijn keus voor een onderkomen was gevallen op een plek op verreweg het slechtste deel van het eiland. Ik begon zelfs te overwegen of ik mijn woning niet moest verplaatsen en uit moest zien naar een plek even veilig als waar ik nu zat, maar dan gelegen op dat prettige, vruchtbare deel van het eiland.

Deze gedachte bleef lang door mijn hoofd spoken en de verlokkingen van die plek maakten me opgetogen, maar toen ik de zaak nog eens goed overdacht, kwam ik tot een andere conclusie. Ik zat nu aan de zee kant, waar het in ieder geval mogelijk was dat er iets in mijn voordeel gebeuren zou en datzelfde noodlot dat mij hierheen had gevoerd ook ander ongelukkige stakkers ten deel zou vallen - hoewel het amper waarschijnlijk was dat er ooit zoiets zou gebeuren. Als ik me opsloot in de heuvels en bossen in het midden van het eiland, zou dat gelijk staan aan het vooruitlopen op een blijvende gevangenschap en zou een ontmoeting met menselijke wezens niet alleen onwaarschijnlijk, maar zelfs onmogelijk worden. Kortom: ik vond dat ik in geen geval zou moeten verhuizen.

Ik was echter zo gecharmeerd van deze plek dat ik er het resterende deel van de maand juli een groot deel van mijn tijd sleet. En hoewel ik dus bij nader inzien besloot niet te verhuizen, bouwde ik er toch een soort prieel voor mezelf, dat ik op enige afstand omringde met een stevige wal, een dubbele heg eigenlijk, zo hoog als ik reiken kon, goed gestut en van binnen opgevuld met kreupelhout.

En hier verbleef ik soms wel twee of drie nachten achtereen - heel veilig, want ik moest er weer met een ladder overheen. Ik verbeeldde mij dat ik nu een landhuis had en een huis aan de kust. Het werk hieraan hield mij bezig tot begin augustus. Ik had nog maar net mijn wal af en begon van het resultaat van mijn werk te genieten, toen de regens kwamen en ik genoot was dicht bij mijn eerste onderkomen te blijven, want hoewel ik ook weer een tent had gemaakt als de andere, met een stuk zeildoek dat heel goed gespannen was, had ik daar niet de beschutting van een heuvel om mij tegen stormen te beschermen, noch een grot achter mij om mij in terug te trekken als de regen extra hevig was.

Omstreeks begin augustus had ik, zoals gezegd, mijn prieel voltooid en begon ervan te genieten. De derde augustus zag ik dat de druiven die ik had opgehangen volkomen gedroogd waren tot inderdaad voortreffelijke rozijnen. Ik begon ze dus uit de bomen te halen en het was maar goed ook dat ik dat deed, want de regens die volgden, zouden ze ongetwijfeld bedorven hebben en dan zou ik het beste deel van mijn wintervoorraad - meer dan tweehonderd grote trossen - zijn kwijtgeraakt. Ik had ze nog maar net in veiligheid gebracht in mijn grot, toen het begon te regenen; en van toen af aan - dat was de 14e augustus - regende het min of meer elke dag, tot half oktober, en soms zo hevig dat ik verscheidene dagen achtereen mijn grot niet kon verlaten.

Mijn maaltijden verliepen als volgt: als ontbijt at ik een tros druiven, mijn middagmaal bestond uit een stuk geitenvlees of schildpad (op een rooster gebraden, want tot mijn grote verdriet had ik geen potten of pannen om iets in te koken of te stoven), en 's avonds at ik twee of drie schildpadeieren.

Bij het opruimen van de spullen die ik destijds had meegenomen uit het vergane schip, vond ik een zakje dat gevuld was geweest met graan voor kippenvoer. Het restje graan dat nog in het zakje zat was grotendeels opgegeten door de ratten en ik zag niets dan kaf en stof. Aangezien ik het zakje voor iets anders wilde gebruiken, schudde ik het kaf eruit, naast mijn versterking onderaan de rots. Ik gooide het goedje weg zonder er bij na te denken. Ik herinnerde me zelfs niet meer dat ik daar iets had weggegooid, toen ik ongeveer een maand later enkele groene scheuten uit de grond zag komen. Ik ging ervan uit dat het een plant was die ik nog niet kende, maar was verrast en hoogst verwonderd toen ik een tijdje later tien of twaalf aren uit zag komen. Het bleek gerst te zijn.

Toen de korenaren rijp waren oogstte ik ze zorgvuldig. Ik verzamelde alle korrels en besloot alles opnieuw uit te zaaien, hopende metertijd genoeg opbrengst te krijgen om mezelf van brood te voorzien, maar pas na het vierde jaar kon ik mezelf veroorloven iets van het graan te eten, en dan nog maar mondjesmaat. Ik verloor namelijk alles wat ik had in het eerste jaar door niet het juiste tijdstip in acht te nemen, want ik zaaide vlak voor het droge seizoen, zodat het helemaal niet opkwam.

Behalve gerst waren er twintig of dertig aren rijst, die ik met dezelfde zorg bewaarde en die ik voor hetzelfde doel wilde gebruiken. Ik wilde brood maken, of althans voedsel, want ik vond een manier om het te koken, zonder bakken, hoewel ik dat laatste na enige tijd ook deed.

Ik begon in de gaten te krijgen dat de regentijd en het droge seizoen een zekere regelmaat vertoonden en ik leerde er rekening mee te houden. Maar ik moest door schade en schande wijs worden. Wat ik nu ga vertellen is een van de meest ontmoedigende ervaringen geweest die ik heb opgedaan.

Ik dacht dat de tijd gekomen was om het door mij geoogste graan te zaaien. Dus spitte ik zo goed en zo kwaad als het ging een stuk grond om met mijn houten spade, verdeelde dat in tweeën en zaaide mijn graan. Maar toen ik daarmee bezig was, bedacht ik plotseling dat ik maar beter niet alles kon zaaien, omdat ik niet wist wat de juiste zaaitijd was. Ik zaaide dus ongeveer tweederde van het zaad uit en hield ongeveer een handvol van elk achter.

Het was later een enorme opluchting dat ik dat zo gedaan had, want geen enkele korrel die ik in deze tijd zaaide, ontkiemde. Na het zaaien volgden namelijk de droge maanden, kreeg de grond geen enkele regen meer en had het zaad dus geen vocht om de groei te bevorderen. Het kwam pas op toen het regenseizoen opnieuw begonnen was en groeide toen alsof het net gezaaid was.

Toen ik zag dat het eerste zaad niet opkwam, wat ik me wel kon voorstellen bij die droogte, zocht ik naar een natter stuk grond om het nog eens te proberen. Ik bewerkte een stuk dichtbij mijn prieel en zaaide de rest van het zaad in februari. Aangezien daarop de regenmaanden maart en april volgden

om het te besproeien, ontkiemde het heel voorspoedig en leverde het een hele goede oogst op. Maar daar ik slechts een deel van het zaad over had en dat ook nog niet allemaal durfde te zaaien, was er uiteindelijk nog maar een klein beetje en mijn totale oogst bedroeg niet meer dan ongeveer vijf kop van elke soort. Ik had door deze ervaring echter mijn les geleerd en wist nu precies wat de goede tijd was om te zaaien, en ook dat ik twee zaaitijden en twee oogsten per jaar mocht verwachten.

Werkblad Robinson Crusoë

Het onderstaande gedicht is een samenvatting van het hele verhaal over Robinson Crusoë.
Vul de ontbrekende letters in boven de liggende streepjes.

__et s__hi__zi__kt in __e d__ept__w__g.
S__l__chts é__n ma__w__rd__g__r__d.
R__bi__s__n C__u__oë a__le__n
__o__dt __p__he__lan__ge__et.

D__ar z__t hi__, __resel__jk stij__en n__t,
h__ast __ond__r kl__re__a__n
op 't o__bew__on__e ei__and neer,
en de__kt: 'w__t nu g__da__n?'

__eluk__ig he__pt de __ee__he__me__,
zi__sp__elt v__n __ll__s a__n:
g__re__ds__chap, k__er__n, vle__es en bro__d.
'Ha!' ro__pt hi__, nu zal 't g__an.

He__e__rst__ wat hij nod__g ha__,
w__s wel bezi__n__en h__is.
Hij bou__de v__ug een hut va__ho__t,
en __oeld__zi__h n__thu__s.

Hij __ad ee__h__nd, een pr__ma di__r,
e__ving ee__pape__aai;
die m__akte, t__en hij p__ate__k__n,
e__n vr__s__lijk l__w__ai.

Z__k__eeg hi__wa__geze__lig__eid
e__le__fde w__ltevree__.
D__hon__gi__g met hem op jac__t,
__oms na__hij Lorre o__k m__e.

Zij k__ere__werd__n v__eseli__k o__d.
'W__t dee__h__j?' denk je wel.
__ij maak__e zich ee__ke__rig pak
v__n 't st__rks__e geit__nvel.

E__ns zag hij to__zijn__rote s__hrik,
ter ijl hij __iep aan 't stran__,
__ets da__hem angst__g sti__de__d s__aan:
e__n v__etst__p in he__and.

E__z__jn vast wilden hi__r gewee__t.
Be__oedz__am gaa__hi__voo__t.
H__j lu__stert, ha! 't i__krijgsgeschrei
d__t hi__daarginder ho__rt.

Da__r dans__n w__lden om ee__vuu__,
W__t mak__n z__een misbaar!
Zi__braden een gevange__mens,
't is grie__el__g, ma__r w__ar.

Hi__lost __en sch__t, - de b__nde __lucht.
Eén b__igt zic__voo__he__nee__,
e__ze__t: 'ik ni__t met d'anderen me__,
ik b__j u__lijven, he__r.'

__ij v__aagt d__neg__r naar __ijn naa__,
D__j__ngen weet 't ni__t recht.
'I__noe__j__Vrijd__g. Is dat g__ed?'
'J__, heer, ik b__n __w kne__ht.'

H__j lee__t met Vr__jdag menig ja__r
op 't ei__an__weltevree__.
E__daaglijks wandlen __ij naar 't __trand
en __ijk__n naa__e z__e.

E__n __chip dee__echte__'t eiland a__n,
doc__eind__lijk: 'hoezee!'
Daa__zien ze to__h een vlag, e__n schi__,
dat nam beid__n me__.

1 Lieve meisjes, lieve jongens,
Wat of hier wel volgen gaat?
't is een film van Flipje's leven,
't is Tiels Flipje, die hier staat!

2 In de Betuwe daar stond eens
Een framboosje, o zo'n schat!
Tuinman Pip begoot het daag'lijks,
Hield de aarde lekker nat!

3 En de groene vruchten zwollen,
Werden rond en blozend rood.
„Kijk die éne toch!” riep Pipje,
„Nee maar zeg, wat wordt die groot!”

4 Trouw bewaakte Pip, de tuinmen,
Speciaal de grote vrucht;
Zoonlief jong met vlag en ratel
Rups en vogel op de vlucht.

5 Meer ten laatste plukten Pipje
En zijn zoon de pracht-vrucht af.
„Wat geweldig!” zuchtte Pipje,
„Zoon, ik sta gewoonweg paf!”

6 Tuinman Pipje en zijn zoonlief
Kregen toen een goed idee.
Samen brachten zij de pracht-vrucht
Naar de lieve Zomerfee.

7 Dankbaar vroeg het Zomerfeeje:
„Blijf je eten, linnman Pip?
Puddingen met Betuw's sausjeel
ik heb ze klaar al in een wip!”

8 Als toetje kwam de framboos nog.
Plots'ling snikte Pip het uit:
„Eet 'm niet, toe Zomerfeeje,
't is zo'n pracht!” riep Pipje luid.

9 Zomerfee begon te lachen ...
„Veeg je tranen maar gauw af!
"k Zal iets heel moois van niem maken
Kijk, met deze toverstaf.”

10 Even raakte zij de pracht-vrucht
Met haar gouden stafje aan.
„Kijk,” zei Zomerfee, „hier zie je
Nu Tiels Flipje voor je staan!”

FLIPJE STRAFT HET KWAAD!

1 Klein Tiels Flipje hield van smullen!
Kokerellen deed hij vaak.
Eenmaal maakte hij een sausje,
'n Betuw's sausje, fijn van smaak!

2 Langs het open raam passeerde
Snuffie, een brutale muls.
„Wat een heerlijk luchtje!” dacht hij,
„Komt daar onder uit dat huis!”

3 Toen het Betuw's sausje klaar was,
— „Tova-sausje” is de naam —
Zette Flip 't om af te koelen
Lekker onder 't open raam.

4 Buiten wist Snuf er wel raad op.
Snel stak hij zijn wandelstok
— 't Was een rietje — door het venster,
Toen . . . nam hij een reuze-slokl!

5 Even later kwam Flip kijken
Hoe het met zijn sausje stond.
„Heb je ooit?!” riep Flipje, toen hij
't Schaaltje bijna ledig vond.

6 „Nou, dat snap ik niet,” zei Flipje,
„'t Is een vrees'lijk raar geval!”
Maar opeens zag hij hoe Snuffie
Van zijn lekk're sausje stal!

7 Flipje dacht: die zal ik foppen!
Snel nam hij precies zo'n schaal,
Goot 'm vol met wonderolle!
Klein Tiels Flipje was royaal!

8 Stil verwisselde die grapjas
De twee schalen. „Zo is 't goed!
Kom maar smullen, Snuf,” dacht Flipje,
„Heus, dit sausje is ook zoet!”

9 Muisstil bleef Flip even wachten.
Tot hij 't rietje komen zag.
Heel z'n ronde, dikke buikje
Schudde, schudde van de lach.

10 „Doo, ooooo, bah!” klonk het van buiten.
Flipje riep: „Hoe vond je dat?
'k Zal je leren saus te snoepen!
Tova-saus smaakt beter, wat?!”

EEN GOEDE STRAF

1 „Kijk toch eens ons kolenschuurtje!“
Zei Tielis Flipje op een keer.
„'t Heeft beslist een verjje nadig!
Hier zit helemaal niets meer!“

2 En hij zocht een blik, een leeg hoor!
Vond er één van appelstroop.
„Dat is goed, daarin gaat naakk'tijje
Alle glansverf, die ik koop.“

3 Flipje ging naar schilder Kladder,
Zocht een keurig kleurtje uit.
Glanzend bruin. „Net appelstroop, zegt“
Lachte Tielse Flipje luid.

4 Tielse Flipje en zijn vriendje
Brachten 't blik naar 't schuurtje los.
„Zo,“ zei Flip, „nu maar eerst eten;
Ga je mee, ik ben heus moe.“

5 Nauw'ljiks waren zij vertrokken
Of daar kwam zowaar bezoek.
Pa en Ma Rat keken speurend
Met hun beidjes om de hoek.

6 „Betuw' Appelstroop! Een boffel!“
En ze laadden 't blik heel vlug
— 't Kostte moeite, want 't was zwaar hoor! —
Op Papa'tje Rat zijn rug.

7 En met moeite sloopte 't tweetal
't Zware blik sill in hun hul.
Ma Rat tachte, ondanks 't zwoegen:
„Heerlijk, 't is vast boardevol!”

8 Binnen ging een luid noers op,
Open vloog het blik meteen.
Vader smeerde, smeerde broodjes,
Ieder ratje kreeg er een.

9 „Hap,” zei Pa Rat, „hap,” zei Ma Rat,
En de kind'ren hapten mee.
„Bah!” riep ieder die een hapje
In de bruine glansverf oet.

10 Ja, dat komt van stelen, weet je!
Dat was nu een goede straf.
Pas na uren tandenpoetsen
Ging de verf er eind'lijk af.

PUK GAAT SCHILDEREN

1 „Hoor eens Puk,” zei Tielse Flipje,
Toen de tafel was gedaan,
„Ik moet even naar het dorp toe!
Wil jij 't schuurtje schild'ren gaan?”

2 Pukkie dacht: ik zal eens tonen,
Dat ik prachtig verven kan.
Maar . . . waar was het blik gehieven?
Daar begreep die Puk niets van.

3 Ja, maar Pukkie kon niet weten
Dat papa en maatje Rat
't Blik stil kaapten, daar ze dachten
Dat er appelstroop in zat.

4 Pukkie ging naar kokkie Smulgraag.
„Wat?” zei kok, „een Betuw-blik?
Appelstroop? Ik zal je helpen!”
Pukkie was weer in zijn schik.

5 Kokkie wist niets van het verven ...
Ja, dat was een ongeluk ...
En hij gaf, als altijd vriend'lijk,
'n Vol blik appelstroop aan Puk.

6 Toen ging Pukkie aan het schild'ren,
Werkte heel de middag door.
Glanzend-bruin werd 't oude schuurtje.
Pukkie vond het prachtig, hoor!

7 Toen de gouden zon ging slapen,
Was het schuurtje kaal en klaar.
Trots keek Pukkie naar zijn arbeid;
Keurig stond het schuurtje daar!

8 Maar 's nachts kwamen de konjntjes
Op de lekk're, zoete lucht;
En die fikten en die listen
Alle stroop op! ... Wat een klucht!

9 En toen Puk de and're morgen
Flip het schuurtje tonen wou,
Stond het even kaal en lelijk ...
„Hé,” zei Puk, „wat is dat nou!”

10 Flip ontdekte de vergissing ..
Hoe het met de glansverf rat,
Heeft Tiels Flipje nooit gewiten.
Dat wist slechts familie Rat.

Werkblad Flipje Tiel

Maak de onderstaande zinnen af en voer de opdrachten uit

1. Flipje Tiel ontstond uit een
2. De vrucht was gekweekt door tuinman.....
3. Snuf de muis kreeg pijn in zijn buik omdat hijhad gedronken.
4. De ratjes kregen vieze tanden omdat zeop hun brood hadden gesmeerd.
5. Pukkie kleurde het kolenschuurtje met.....
6. Het geverfde kolenschuurtje werd 's nachts afgelikt door
7. In de streek dein de provincie Gelderland wordt veel fruit gekweekt.

8. Dit zijn zes lekkere en gezondeKleur er vijf.

9. Dit zijnlekkere en gezondeKleur er zeven.

10. Dit zijnlekkere en gezonde Kleur er dertien.

De wijze waarop een fruitboom fruit maakt lijkt op de weg van wens tot werkelijkheid

Er was eens een volk dat iedere lente een groot bloesemfeest organiseerde. Zodra bomen en struiken in bloei stonden, werd iedereen ingeschakeld om zorgvuldig al die kleine tere bloemetjes een voor een van stukken te plukken. Daar werden door de bewoners dan overheerlijke bloesem-taarten van gebakken.

Door alle bloesem op deze manier te consumeren, kregen de gewassen zelf geen gelegenheid om zaden te produceren. Ze konden zich niet meer voortplanten. Langzamerhand stierven in dat land alle bomen en planten uit.

Maar daar maakte het volk geen zorgen om. Als ze het wat te kaal werd, trokken ze gewoon naar een nieuwe streek met nieuwe gezonde planten. Daar leefden ze dan weer verder met die van generatie op generatie overgeleverde gewoonte om in de lente alle bloesem van bomen en struiken te halen.

Het heeft jaren geduurd voordat ze bij toeval ontdekten dat als je de bloesem in de lente gewoon aan de boom laat hangen, je aan het einde van de zomer iets krijgt wat veel lekkerder en voedzamer is. Iets wat wij vandaag de dag fruit noemen.

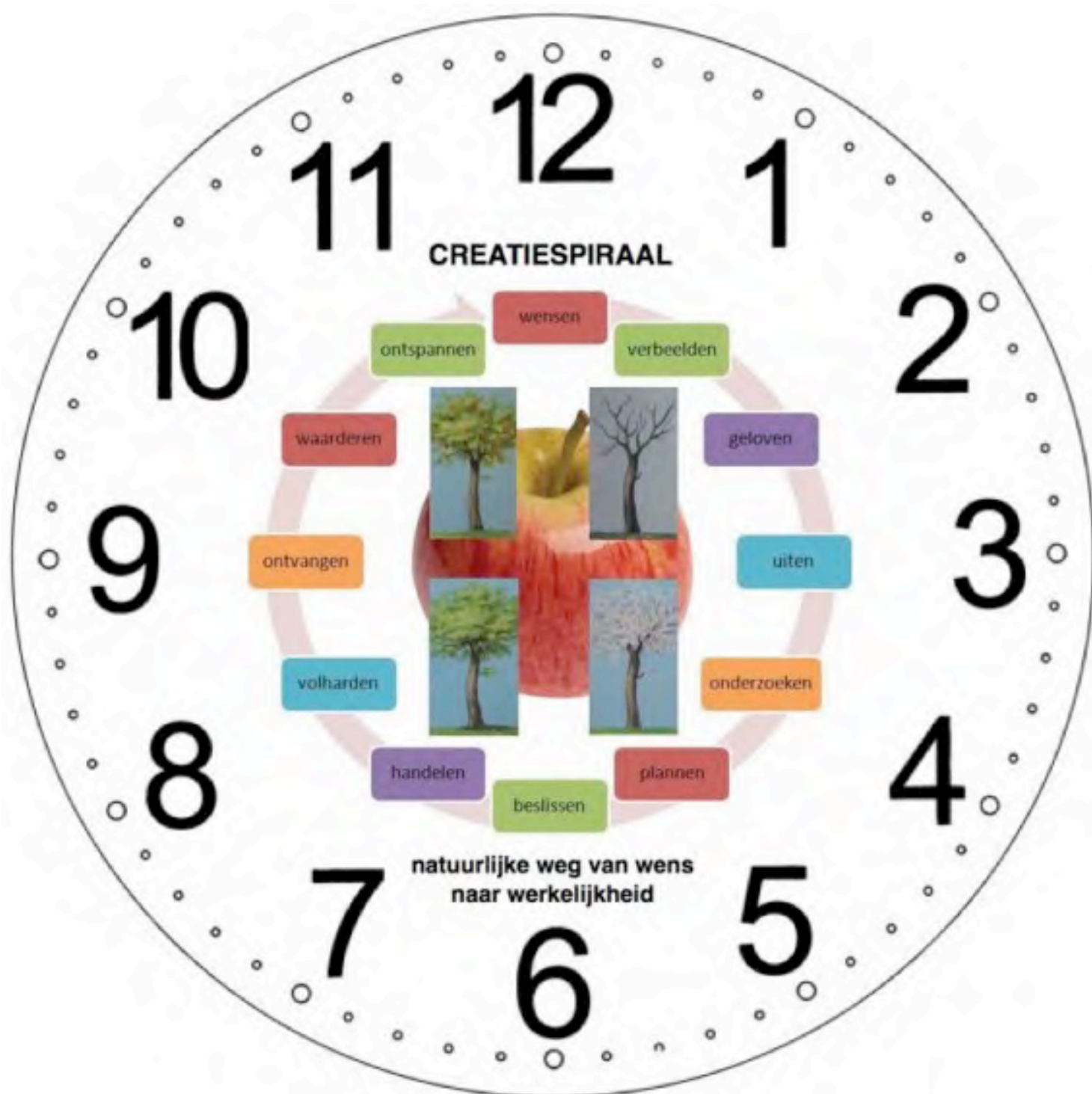
Ooit ontdekte de mens dat de bloem een voorbode is van het fruit. De creatiespiraal is gebaseerd op een soortgelijke ontdekking. De ontdekking dat wensen van mensen een voorbode zijn van dat wat ze later zouden kunnen beleven.

Zoals de bloesem aan een fruitoogst onder de juiste omstandigheden uitgroeit tot gezond fruit, zo groeien ook onze wensen onder de juiste omstandigheden uit tot een door ons gewenste werkelijkheid.

We weten allemaal ongeveer hoe een creatieproces bij appelbomen verloopt. In de winter is de fruitboom kaal. De aandacht is bij het proces in de wortels. Aan het begin van de lente is hij klaar voor de sprong naar buiten. Hij gaat bloeien. Even later valt alle bloesem van de boom en in plaats daarvan komen de bladeren.

Halverwege lente en zomer staat hij volop in blad. Dan gaan de knopjes die zijn overgebleven nadat de bloesemblaadjes gevallen zijn langzaam maar zeker groeien, tot de boom vol hangt met fruit. Aan het einde van de zomer, het begin van de herfst valt het fruit van de boom. Een paar weken later vallen ook de bladeren. "Als ik maar niet dood ga" denkt de boom. Uit angst trekt hij zich terug in zijn wortels, en dat is precies wat hij moet doen. Als hij nu maar rustig blijft staan en zich innerlijk voorbereidt, staat hij aan het begin van de volgende lente weer volop in bloei.

We noemen dit een natuurlijke kringloop. Het gaat om een zich voortdurend herhalend proces van winter naar lente, van zomer naar herfst en dan weer naar de winter. Het gaat maar door en het gaat maar door, totdat de boom het voor gezien houdt en er een einde komt aan zijn leven als fruitboom. Het blijkt dat de weg van wens naar werkelijkheid als twee druppels water lijkt op de weg van bloesem naar oogst. Het is ook een kringloop. Hij kent ook vier seizoenen: een periode van naar binnen naar buiten gericht zijn, een moment van bloei en een moment van oogst. De creatiespiraal is een cirkel, een kringloop, net als bij de seizoenen. Dat zie je in de creatiespiraal.

De 12 stappen van de creatiespiraal

1. VERBEELDEN Ik geef mijn wens een vastomlijnder karakter door mijn fantasie de vrije loop te geven. Ik voed mijn denkvermogen met heldere beelden en positieve verwachtingen.

2. GELOVEN Ik geloof dat mijn wensen gerealiseerd zullen worden. Daardoor vergroot ik de kans op succes. Ik besef dat geloven vooraf gaat aan het zien.

3. UITEN Ik doe niet alles zelf. Daarom zoek ik mensen die mij willen en kunnen helpen. Ik treed vol zelfvertrouwen met mijn verlangens naar buiten. Daardoor gaan anderen onwillekeurig bijdragen aan de realisatie daarvan.

4. ONDERZOEKEN Ik ga na hoe ik mijn wensen kan realiseren. Ik stel mogelijke routes vast en schat de haalbaarheid daarvan in. Daarbij schenk ik aandacht aan het wat, waar, wie, wanneer, waarom en hoe.

5. PLANNEN Ik vertaal mijn wensbeelden in concrete haalbare doelstellingen en meetbare subdoelstellingen. Ik zet een realistisch tijdspad uit en maak afspraken met mezelf en met anderen.

6. BESLISSEN Ik neem alleen belangrijke beslissingen als ik daarvoor in de juiste stemming ben. Ik luister naar innerlijke impulsen die mij de weg wijzen.

7. HANDELEN Ik voer mijn zorgvuldig voorbereide plannen uit door enthousiast en geconcentreerd aan de slag te gaan. Ik verwerf daadkracht door van het aanpakken een gewoonte te maken.

8. VOLHARDEN Ik weet dat niets wat de moeite waard is vanzelf komt. Daarom volhard ik door wanneer ik op de proef wordt gesteld.

9. ONTVANGEN Ik pik de vruchten van mijn werk en ontvang van harte liefde, complimenten, waardering, geschenken en geld.

10. WAARDEREN Ik geniet van mijn succes en ben dankbaar. Mijn talenten groeien omdat ik ze erken en waardeer.

11. ONTSPANNEN Ik ga creatief om met mijn vrije tijd en doe dingen die ik leuk vind.

12. WENSEN Ik ontdek wat ik voor anderen wil betekenen en wat ik daarvoor wil ontvangen. Ik formuleer mijn wensen positief.

1. BOSBES OF BLAUWE BES

In de schaduw van de bomen,
tussen het groenfluelen mos,
staan de kleine bosbesplanten
verspreid door 't hele bos.

Moeders gaan daar jam van maken.
die zo lekker smaakt op 't brood.
Wij zijn trots op onze bessen,
ook al zijn ze niet heel groot

2. AALBES

Als de lente weer in 't land is
lopen al mijn knopjes uit.
Duizend bijtjes komen bij mij,
zoemend met een hoog geluid.

Als mijn rode bessen rijpen
zijn ze zuur, maar mooi en klein.
Zeg, wie zou er nu nog schoner
dan de aalbes kunnen zijn?

3. KRUISBES

'Jij ziet er heus, maar lelijk uit,'
zo sprak de mus brutaal.
'Je zit vol stekels overal.
Ik vind het een schandaal.'

De kruisbes lachte maar, en zei:
'En toch houdt iedereen van mij!
Jij ziet alleen de buitenkant.....
Je hebt niet veel verstand.'

4. BRAAM

De braam is boos en wild. 't Is waar.
Ze krabt en schramt en doet je pijn.
Toch geeft ze ook haar vruchten graag.
Zeg, weet je wie als bramen zijn?

Je hebt soms kinderen die vandaag
heel stout en boos zijn, morgen zoet.
Leek jij een boze braam misschien?
Maak alles dan maar gauw weer goed!

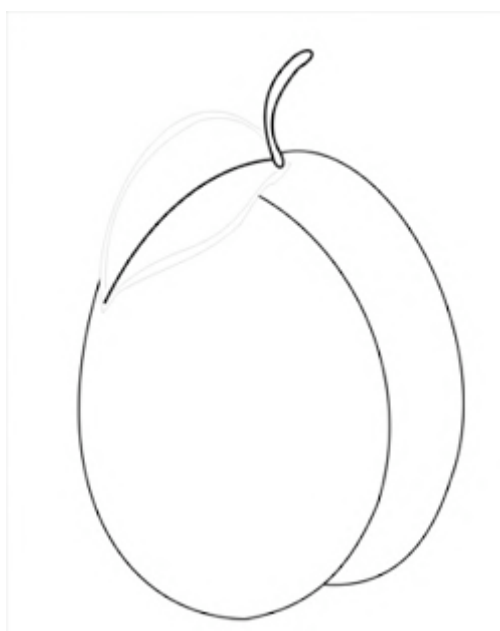
5. PRUIMENBOOM

Een vertelling

Jantje zag eens pruimen hangen,
O! als eieren zo groot.
't leek, dat Jantje wou gaan plukken,
terwijl zijn vader 't hem verbod.
Hier is, zei hij, noch mijn vader,
noch de tuinman, die het ziet:
aan een boom, zo vol geladen,
mist men vijf, zes pruimen niet.
Maar ik wil gehoorzaam wezen,
en niet plukken; ik loop heen.
Zou ik om een hand vol pruimen
ongehoorzaam wezen? Neen !

Voort ging Jantje, maar zijn vader,
die hem stil beluisterd had,
Kwam hem in het lopen tegen
voor aan op het middelpad.
Kom mijn Jantje, zei de vader,
kom mijn kleine hartendief!
Nu zal ik u pruimen plukken,
nu heeft vader Jantje lief.
Daarop ging Papa aan 't schudden,
Jantje raapte heel snel op.
Jantje kreeg zijn hoed vol pruimen,
en liep heen op een galop.

Hieronymus van Alphen (1746 - 1803)

6. DE PERZIK

Die perzik gaf mijn vader mij,
omdat ik vlijtig leer.
Nu eet ik vergenoegd en blij.
Die perzik smaakt naar meer.

De vrolijkheid past aan de jeugd
die leerzaam zich betoont.
De naarstigheid, die kinderdeugd,
wordt altoos wel beloond.

Hieronymus van Alphen (1746 - 1803)

7. MIJN TUINTJE

Mijn tuin dat is een winkeltje,
voor alle diertjes die er wonen.
Met nootjes, besjes, blaadjes,
te vinden in de bomen.

Er is altijd wel wat lekkers,
voor de vogel, de rups, de slak .
En zelfs de allergrootste spin,
winkelt hier op zijn gemak.

Met z'n zelf geweven tasje,
van ragfijn spinnendraad,
is hij elke dag weer zeer tevreden
als hij mijn winkeltjes verlaat.

Laurentina

8. HEKSENMOEDER

Zou jij ook niet willen
dat een heks je moeder was?
Dan vloog zij op haar bezemsteel
jou 's ochtends naar de klas.
Ze kent ook een toverspreuk voor snoepjes
en bergen chocola
en een toverspreuk voor huiswerk,
ze kent het allemaal!
En je slaapkamer opruimen,
dat hoeft bij haar niet meer.
Ze zwaait met haar stokje
en het is netjes in IN EEN KEER!
Maar's avonds kreeg je spinnensoep
en een vleermuis als ontbijt.
En al je vriendjes en vriendinnetjes,
die raakte je dan kwijt.
Want wie wil er nu nog met je spelen
als een heks je moeder is?
Misschien is een gewone moeder
toch wel leuker,
of heb ik het nu mis?

Laurentina

1. FRUIT

Appel, peertje en banaan,
fruit dat moet je eten!
Stop het nu maar in je mond,
fruit dat is gezond!

2. APPELTJE

Appeltje, appeltje, hoog in de boom
Val alsjeblieft op de grond
Appeltje, appeltje, kom maar bij mij
Want je bent heel gezond
En valt er soms nog een klein appeltje mee
Dan is dat niet erg hoor - ik lust er wel twee
Appeltje, appeltje, hoog in de boom
Val alsjeblieft op de grond

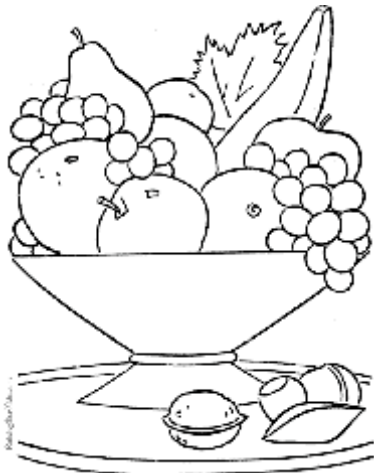
3. ABRIKOOS

Abrikoos
Deksel op de doos
Een appel en een peer
Tot de volgende keer

4. WIJ ETEN NU ONS FRUIT

Wij eten nu ons fruit
En rusten lekker uit.
Een appel peer of mandarijn,
Wat zal het toch vandaag weer zijn?
Wij eten nu ons fruit en rusten lekker uit.

(melodie: In Holland staat een huis)

5. FRUITSALADE

Appel, aardbei, abrikozen
Druiven, dadels en meloen
Bramen, bessen en frambozen
Sinsasappels en citroen
Papaya, banaan en ananas
mango
Papaya, banaan en ananas
mango
Papaya, banaan en ananas
mango
Kiwi kiwi
kokosnoot
Kiwi kiwi
kokosnoot

Verse vijgen, mandarijnen
Pruimen perzik en een peer
Rode kersen en rozijnen
Nectarines en nog meer

Papaya, banaan en ananas
mango
Papaya, banaan en ananas
mango
Papaya, banaan en ananas
mango
Kiwi kiwi
kokosnoot
Kiwi kiwi
kokosnoot

[Klik hier voor video met muziek en zang](#)

Groente en fruitkwartet

Van de bijgevoegde kaarten kan een kwartetspel worden gemaakt. Bij het kwartet spel is het de bedoeling om door slim te spelen en te vragen zoveel mogelijk setjes van vier kaarten te verzamelen, de kwartetten. Door goed op te letten bij andere beurten kun je achterhalen wie welke kwartetkaarten heeft. Degenen met de meeste kwartetten wint.

Alle kaarten worden onder de spelers verdeeld. Het kan zijn dat sommige spelers meer kaarten hebben dan andere spelers. De kaarten neem je in je hand en laat je niet aan de andere spelers zien.

Een willekeurige speler begint. Als je aan de beurt bent, vraag je aan één van de andere spelers een kaart die je niet hebt. Dit moet dan wel een kaart zijn van een kwartet waarvan je zelf minimaal een kaart in je hand hebt. Noem de naam van het kwartet en vraag naar de categorie uit dit kwartet die je wilt hebben. Als de speler die kaart heeft, dan moet hij deze aan je afgeven en mag je doorgaan met kaarten vragen. Dit mag aan dezelfde of een andere speler.

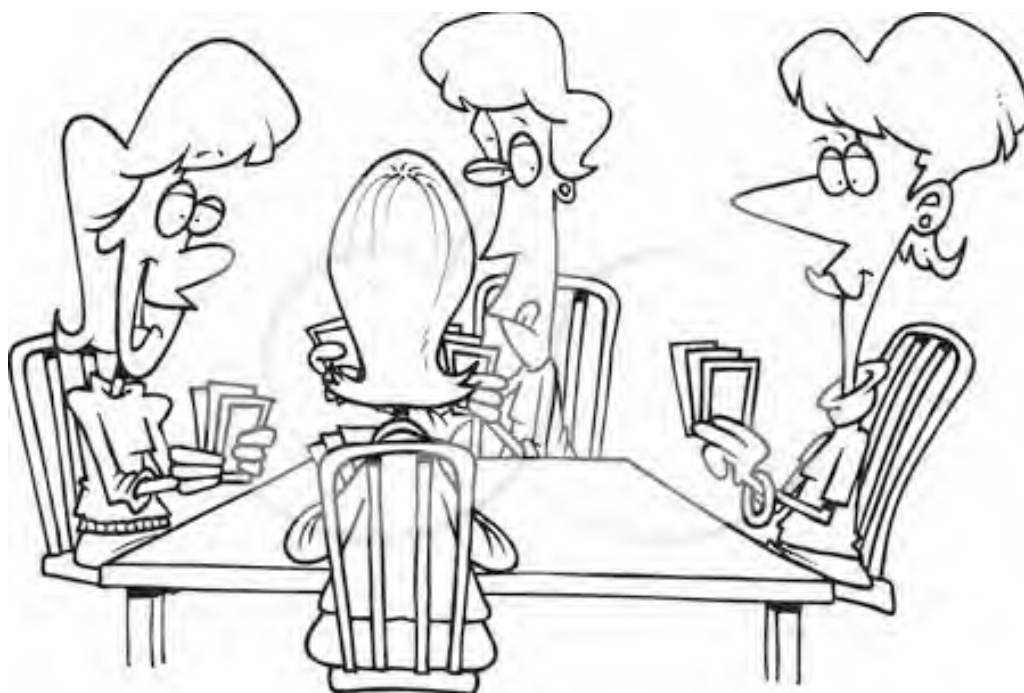
Als je een setje van vier kaarten hebt, roep je 'Kwartet!' en leg je de vier bij elkaar horende

kaarten voor je neer op tafel. Heeft de speler de gevraagde kaart niet, dan is je beurt voorbij en is de speler aan wie je het laatst een kaart vroeg aan de beurt. Het spel is afgelopen als alle kwartetten compleet zijn.

Het groente- en fruitkwartet kan ook worden gespeeld met de hele klas. Het gaat dan om een versie die bekend staat als levend kwartet. Er moeten dan een aantal kwartetten uit het spel worden gehaald omdat ieder kind maar één kaart ontvangt en die het hele spel bij zich houdt. Als een klas bestaat uit 24 kinderen, moet er dus gewerkt worden met zes kwartetten uit het kaartspel.

De klas wordt in vier ongeveer gelijke groepen verdeeld die allemaal gaan zitten of staan in een bepaalde hoek van het klaslokaal. Ieder kind ontvangt een kaart uit het geschudde spel.

Het levend kwartet is qua principe hetzelfde als het gewone kwartet. Een verschil is dat er geen individuele spelers zijn, maar dat de vier groepen tegen elkaar spelen. Verder worden niet alleen de kaarten, maar ook de kinderen uitgewisseld, want ieder kind houdt zijn kaart bij zich.

A
♣

stengelgroenten

asperge

rabarber
selderij
venkel

♣
A

2
♣

bladgroenten

andijvie

sla
spinazie
witlof

♣
2

3
♣

peulvruchten

sojaboon

doperwt
pinda
sperzieboon

♣
3

4
♣

koolgroenten

broccoli

bloemkool
rode kool
spruitjes

♣
4

5
♣

wortelgroenten

bospeen

aardappel
radijs
rode biet

♣
5

6
♣

uigewassen

prei

bosui
knoflook
ui

♣
6

7
♣

vruchtgroenten

pompoen

aubergine
paprika
tomaat

♣
7

8
♣

paddestoelen

cantharel

champignon
eekhoortjesbrood
oesterzwam

♣
8

9
♣

granen

gierst

maïs
rijst
tarwe

♣
9

10
♣

kruiden

peterselie

basilicum
oregano
tijm

♣
10

B
♣

bosvruchten

bosbes

aardbei
braam
framboos

♣
B

V
♣

zuidvruchten

banaan

ananas
mango
sinaasappel

♣
V

H
♣

inheems fruit

pruim

appel
kers
peer

♣
H

A
♦

stengelgroenten

selderij

asperge
rabarber
venkel

♦
A

2
♦

bladgroenten

witlof

andijvie
sla
spinazie

♦
2

3
♦

peulvruchten

sperzieboon

doperwt
pinda
sojaboon

♦
3

4
♦

koolgroenten

spruitjes

bloemkool
broccoli
rode kool

♦
4

5
♦

wortelgroenten

radijs

aardappel
bospeen
rode biet

♦
5

6
♦

uigewassen

bosui

knoflook
prei
ui

♦
9

7
♦

vruchtgroenten

paprika

aubergine
pompoen
tomaat

♦
2

8
♦

paddestoelen

oesterzwam

cantharel
champignon
eekhoortjesbrood

♦
8

9
♦

granen

tarwe

gierst
maïs
rijst

♦
6

10
♦

kruiden

oregano

basilicum
peterselie
tijm

♦
α

B
♦

bosvruchten

aardbei

bosbes
braam
framboos

♦
B

V
♦

zuidvruchten

mango

ananas
banaan
sinaasappel

♦
V

H
♦

inheems fruit

appel

kers
peer
pruim

♦
H

A
♦

stengelgroenten

venkel

asperge
rabarber
selderij

♦
A

2
♥

bladgroenten

sla

andijvie
spinazie
witlof

2
♠

3
♥

peulvruchten

doperwt

sojaboon
sperzieboon
pinda

3
♠

4
♥

koolgroenten

rode kool

bloemkool
broccoli
spruitjes

4
♠

5
♥

wortelgroenten

rode biet

aardappel
bospeen
radijs

5
♠

6
♥

uigewassen

ui

bosui
knoflook
prei

6
♠

7
♥

vruchtgroenten

tomaat

aubergine
paprika
pompoen

7
♠

8
♥

paddestoelen

champignon

cantharel
eekhoortjesbrood
oesterzwam

8
♠

9
♥

granen

maïs

gierst
rijst
tarwe

9
♠

10
♥

kruiden

tijm

basilicum
oregano
peterselie

10
♠

B
♥

bosvruchten

framboos

aardbei
bosbes
braam

♥
B

V
♥

zuidvruchten

sinaasappel

ananas
banaan
mango

♥
A

H
♥

inheems fruit

kers

appel
peer
pruim

♥
H

A
♠

stengelgroenten

rabarber

asperge
selderij
venkel

♥
A

2
♠

bladgroenten

spinazie

andijvie
sla
witlof

♥
2

3
♠

peulvruchten

pinda

doperwt
sojaboon
sperzieboon

♥
3

4
♠

koolgroenten

bloemkool

broccoli
rode kool
spruitjes

♥
4

5
♠

wortelgroenten

aardappel

bospeen
radijs
rode biet

♥
5

6
♠

uigewassen

knoflook

bosui
prei
ui

♥
6

7
♠

vruchtgroenten

aubergine

paprika
pompoen
tomaat

♥
7

8
♠

paddestoelen

eekhoortjesbrood

cantharel
champignon
oesterzwam

♥
8

9
♠

granen

rijst

gierst
maïs
tarwe

♥
6

10
♠

kruiden

basilicum

oregano
peterselie
tijm

♥
10

B
♠

bosvruchten

braam

aardbei
bosbes
framboos

♥
B

V
♠

zuidvruchten

ananas

ananas
mango
sinaasappel

♥
V

H
♠

inheems fruit

appel

kers
peer
pruim

♥
H

Joker

Joker

